OCTAVE MIRBEAU

De Kiezersstaking

ANARCHISTISCHE TEKSTEN; NR 17

Uitgeverij Iris
P. Calandlaan 50 hs
1065 KP Amsterdam

dgevers@zonnet.nl
www.uitgeverij-iris.nl

2010

Prijs € 4,50

ISBN 97890802490

Bestellen: schriftelijk of per e-mail

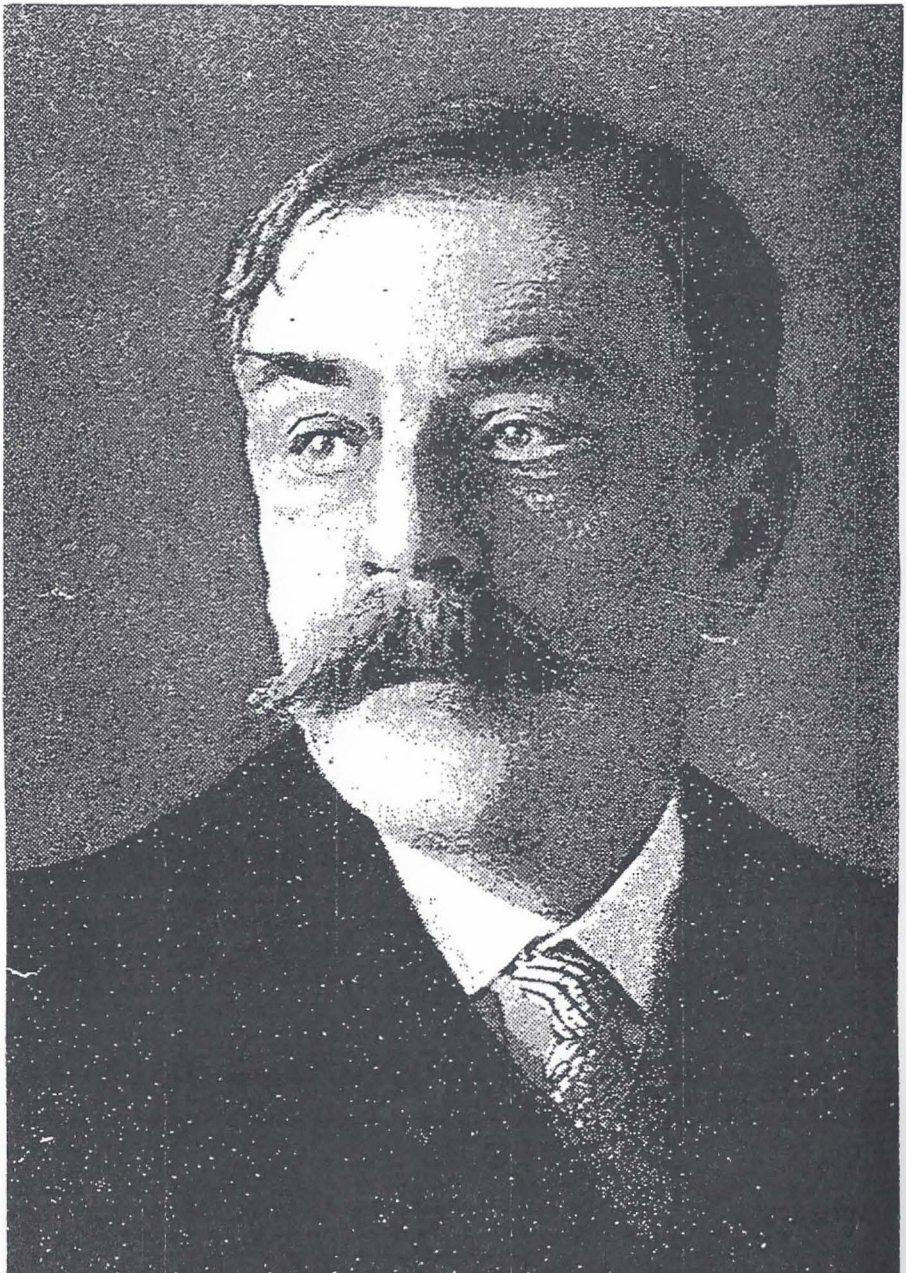

Octave Mirbeau

OCTAVE MIRBEAU

DE KIEZERSSTAKING

AANSLUITEND

EEN ANARCHISTISCHE BLOEMLEZING

Oorspronkelijke titel: La grève des électeurs.

Vertaald uit het Frans door Dick Gevers en

Bart Schellekens.

Inleiding: Dick Gevers.

Vormgeving: Mieke Groen.

Het eerste anti-verkiezingsmanifest

De vermaarde Franse anarchistische schrijver-journalist Octave Mirbeau (1848-1917) schreef op 28 november 1888 in de krant" Le Figaro" het manifest "de Kiezersstaking", het eerste anti-verkiezingsmanifest dat, veelal in brochurevorm, in een oplage van duizenden exemplaren nog vele jaren daarna verspreid zou worden en in vele talen vertaald.
Maar zult u zich afvragen waarom een een anti-verkiezingsmanifest uit 1888? Zo`n tekst moet toch volledig achterhaald zijn! We leven toch in een moderne democratie?. Het volk is toch soeverein. Elke stem telt. En als je het niet eens bent met huidige regering dan stem je toch op een oppositiepartij. Als je niet stemt ben je voor de media en de politici eigenlijk een onverantwoordelijke egotripper, een onbenul, a-sociaal, en niet waard om te leven in de best mogelijke samenlevingsvorm die de mensheid ooit bereikt heeft: de parlementaire democratie! En hoe is het dan toch mogelijk dat in de Westerse landen soms meer dan de helft van de kiesgerechtigden niet stemt, ondanks de verwoede pogingen van de politici en de media om de mensen naar het stemhokje te krijgen. In België, waar nog stemplicht is, riskeren duizenden mensen liever een boete dan te gaan stemmen. De politici trekken echter niet de conclusie dat een volksvertegenwoordiging die nauwelijks of niet op de helft van de kiezers steunt geen volksvertegenwoordiging is en met democratie niets uitstaande heeft. Zij trekken niet de conclusie dat de partijen morsdood zijn en zich alleen staande weten te houden door gesjoemel met coalitievorming waardoor zij de macht weten te behouden en in wezen een partijdictatuur uitoefenen gedrenkt in een

democratisch "sausje" met het steeds terugkerende deuntje "wij hebben met ons allen besloten". Kom nou, hoor ik u al denken, "een partijdictatuur!" We kunnen toch zeggen wat wij willen.We hebben toch het recht op vrije meningsuiting. Natuurlijk wij mogen best meepraten, mee doen aan het "publieke debat", maar beslissingen liggen bij een partijelite die veelal een spreekbuis is van het bedrijfsleven, de multinationals, de banken, kortom van het kapitalistische systeem. En de oppositie kan niet meer doen dan de scherpe kanten van dit systeem enigszins verzachten en het daarmee legitimeren. En de angst voor populistische partijen waarvan de opkomst te wijten is aan de koers en het falen van de gevestigde partijen wordt schaamteloos door deze uitgebuit door te wijzen op de fascistoïde uitspraken van populistische leiders en door het volk aan te sporen niet op de laatsten te stemmen maar op hen. Het wordt tijd om naar de stilte van de niet-stemmers te luisteren. De hoogleraar historicus Frank Haversmit zei in zijn afscheidsrede op 10 april 2010 onder andere dit "Een beetje meepraten is nog geen democratie", "Wij zijn naïeve dromers wanneer wij menen in een democratie te leven"." Wat door ons gekozen volksvertegenwoordigers met hun macht doen, mogen ze namelijk zelf weten", " Valt er nog te ontkomen aan deze electieve aristocratie? Je kunt proberen onze representatieve democratieën zo te veranderen dat het echte democratieën worden. De andere mogelijkheid is te berusten in het feit dat onze politieke systemen in feite aristocratisch zijn, om vervolgens alles op alles te zetten om te voorkomen dat ze ontaarden in egoïstische oligarchieeën beheerst door vriendjespolitiek, nepotisme, coöptatie en zelfverrijking. ." "...bij de Staat, gebeurt vrijwel alles; daar worden alle wezenlijke beslissingen genomen, daar speelt de burger als kiezer geen rol meer, daar vindt de burger

steeds de volle macht van de Staat tegenover zich". De remedie die Haversmit voorstelt om de democratie te redden en die hij ontleent aan Sieyès -lid van de Nationale Conventie tijdens de Franse Revolutie en later onder andere lid van het Consulaat- is een Nationale Vergadering te beleggen waarvoor iedere Nederlander zich kandidaat kan stellen. Die Vergadering heeft tot taak een nieuwe grondwet op te stellen waarover de kiezer zich vrijelijk kan uitspreken. En hij besluit "als we dit doen, dan is er nog hoop voor de democratie. Anders niet".

Het is opmerkelijk dat de analyse die Haversmit geeft van het functioneren van ons politiek bestel nauw aansluit bij die van het anti-verkiezingsmanifest van Octave Mirbeau die de corrupte politiek genadeloos aan de kaak stelt maar ook wijst .op de eindeloze reeks economische schandalen

in zijn tijd en die wij met talloze voorbeelden kunnen aanvullen uit onze tijd. Er is geen wezenlijk verschil tussen het politieke en economische stelsel anno 1882 en nu. Het anti-verkiezingsmanifest van Mirbeau is, helaas, nog brandend actueel. Een essentieel verschil is dat Mirbeau de politiek radicaal afwijst en de kiezers oproept niet naar de stembus te gaan. Voor Mirbeau liggen het politieke bestel waarin wij leven en het kapitalistische systeem in elkaars verlengde. Een discussie die teruggaat naar de Nationale Conventie van de Franse revolutie. Sieyès, woordvoerder van de derde stand, de bourgeoisie, die het kapitalisme vertegenwoordigde, verzette zich tegen gelijkheid in economisch opzicht, en beschouwde derhalve privé-bezit als heilig en het fundament van het economische systeem. De leuze "Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap" blijkt tot op de dag van vandaag een holle leuze te zijn, omdat de economische macht in handen bleef van een bezittende klasse, vóór de Franse revolutie de adel, daarna de bourgeoi-

sie, zoals Proudhon reeds uit de doeken deed in zijn werk "Wat is eigendom?" (1840) Alleen bij economische gelijkheid zonder Staat, politieke partijen en een bezittende klasse, is de voorwaarde geschapen om een werkelijke democratie te verwezenlijken. Proudhon vond het spontaan opzetten van autonome coöoperatieven van en door arbeiders en boeren belangrijker dan een politieke revolutie. Het opzetten van boeren- en bedrijfscollectieven is een steeds terugkerend verschijnsel in een revolutionaire situatie, of dit nu in 1848 was, of onder andere tijdens de Commune van Parijs in 1871, in 1917 in Rusland, in 1936 tijdens de Spaanse Burgeroorlog, of recent in Argentinië en Mexico. Haversmit vermijdt deze essentiële kwestie. De politieke oplossing die hij aandraagt waarbij de macht van de kiezer vergroot zou worden en de democratie een bredere basis zou krijgen biedt geen oplossing omdat deze los wordt gezien van economische gelijkheid. En het is nu juist tegen politieke en economische uitbuiting en corruptie waarvan de niet-kiezer zich met walging afkeert en waartoe Mirbeau de kiezer aanspoort. Octave Mirbeau was pessimistisch over de mensheid zoals dat uit zijn "de Kiezersstaking" blijkt. Dat belette hem niet in woord, daad en geschrift zich fel te keren tegen politici, het kapitalisme, de Staat, anti-semitisme, militarisme, vuilnisbak- journalisme. Hij leefde in een permanente revolte tegen het onrecht.

De Amerikaanse etnoloog David Graeber, hoogleraar in Londen, nadat hij in de Verenigde Staten was ontslagen wegens zijn anarchistische opvattingen, schreef een stimulerend en optimistisch essay "Fragments of an Anarchist Anthropology" (2005). Hierin schrijft hij dat er wereldwijd een verandering in de mentaliteit te constateren is die vatbaar is voor een directe en informele democratie.

Het verschijnsel van het groeiende aantal niet-stemmers is daarom volgens hem een verheugend verschijnsel.Hij ziet daarin een tendens om zich niet meer te laten domineren maar dat men zoekt naar zelf-organisatie. De toekomst voor hem is de anarchie: een vreedzame ommekeer van de maatschappij naar een egalitaire, vrije en werkelijk democratische samenleving.

Dick Gevers

Uit La Feuille van Zo d'Axa.

Tekening van Steinlen 1898.

Uit La Feuille van Zo d'Axa.

Tekening van Steinlen 1898.

DE KIEZERSSTAKING

Er is iets dat me enorm verbaast – ik wil zelfs nog verder gaan en zeggen dat het me verbijstert - dat er nog iemand te vinden is die stemt! En nog wel nu, terwijl ik dit schrijf, in een tijd waarin kennis en wetenschap toch hoogtij vieren, na alles wat men heeft meegemaakt, na die eindeloze reeks schandalen(1), in ons geliefde Frankrijk (zoals ze dat in de Commissie voor Rijksbegroting zeggen). Hoe is het mogelijk dat er nog één enkele kiezer te vinden is - zo'n irrationeel, volkomen verdwaasd zielloos wezen, dat eigenlijk niet meer tot de menselijke soort gerekend kan worden - die bereid is zijn bezigheden, zijn dromen of zijn genoegens te onderbreken om op iets of iemand te gaan stemmen. Als je daar even over doordenkt, dan is dat verbazingwekkende verschijnsel toch iets waarop de meest diepzinnige filosofieën geen vat hebben en waar het verstand niet bij kan.

Waar is de Balzac (2) die ons kan vertellen hoe de moderne kiezer in elkaar zit? En waar is de Charcot (3) die ons uitleg kan geven over de fysieke en geestelijke gesteldheid van deze ongeneeslijke gek. We zitten met smart op hem te wachten.

Ik kan me nog voorstellen dat een beurszwendelaar altijd aandeelhouders vindt die hij kan oplichten, dat er altijd

mensen zijn die de censuur verdedigen, die dol zijn op operette, of een abonnement nemen op de Staatscourant, dat er altijd schilders te vinden zullen zijn die een schilderij maken van de triomfantelijke, ceremoniële intocht van Carnot (4) in een of ander plaatsje in de Languedoc; ik kan me nog voorstellen dat een rijmelaar als Chantavoine (5) het rijmen en dichten niet kan laten; ik kan me van alles voorstellen. Maar dat een parlementslid, een senator, een president, of het maakt niet uit welke van al die potsenmakers die een of andere functie proberen te bemachtigen waarvoor ze gekozen moeten worden, iemand weet te vinden die op hem stemt, zo'n onvoorstelbaar wezen, zo'n ondenkbare martelaar, die hem voedt met zijn eigen brood, hem kleedt met zijn eigen wol, hem vetmest met zijn eigen vlees, hem verrijkt met zijn eigen geld en dat alles met als enige vooruitzicht dat hij in ruil voor al die gulle gaven stokslagen in zijn nek en schoppen tegen zijn achterste kan krijgen, als het tenminste geen kogels in zijn borst zijn- dat gaat toch al behoorlijk verder dan ik had kunnen vermoeden, ondanks de toch al lage dunk die ik tot nog toe had van de dwaasheid van de mensen in het algemeen en van de Fransman in het bijzonder, die dierbare, onuitroeibare dwaasheid van ons, jij grote chauvinist!

Ik heb het hier uiteraard over de kiezer die bewust zijn stem uitbrengt, de overtuigde kiezer die een ideologie aanhangt, over de arme ziel die zich inbeeldt dat hij handelt als vrije burger, blijk geeft van zijn soevereiniteit,

uiting geeft aan zijn ideeën en opvattingen en ach wat een wonderlijk en onthutsend waandenkbeeld, dat hij politieke programma's en maatschappelijke eisen denkt te kunnen realiseren; en ik heb het natuurlijk niet over de kiezer 'die wel doorheeft hoe de vork in de steel zit' en het allemaal aan zijn laars lapt, degene die 'de resultaten van zijn almacht' alleen maar ziet omdat hij kan deelnemen aan een monarchistisch verkiezingsdiner of een republikeinse slemppartij. Voor hem betekent zijn soevereiniteit niets anders dan dat hij zich kan bezatten op kosten van het algemeen stemrecht. Hij heeft gelijk, want dat is het enige wat voor hem van belang is en met de rest heeft hij niets te maken. Maar de anderen?

Ach ja, de anderen! De serieuze mensen, de puriteinen, degenen de 'het soevereine volk' vormen, die door een roes bevangen worden wanneer ze naar zichzelf kijken en tegen zichzelf zeggen:'Ik ben een kiesgerechtigde'! Er gebeurt niets zonder dat ik daar zeggenschap in heb, ik ben de grondslag van de moderne maatschappij. Mijn wil maakt dat Floquet (6) wetten opstelt waaraan 36 miljoen mensen zich moeten houden, en dus ook Baudry d'Asson (7) en eveneens Pierre Alype (8). Hoe is het mogelijk dat er nog dergelijke mensen bestaan? Hoe is het mogelijk dat ze - hoe eigenwijs, hoogmoedig en eigenaardig ze ook mogen zijn - niet al lang de moed verloren hebben en zich gaan generen voor wat ze doen?

Hoe is het mogelijk dat er ook maar ergens, al is het in de verste uithoeken van de achtergebleven gebieden van

Bretagne, al is het in de ontoegankelijke holwoningen in de Cevennen of de Pyreneeën, een brave borst te vinden is die zo stom is, zo achterlijk, zo blind voor alles wat duidelijk zichtbaar is en zo doof voor alles wat duidelijk hoorbaar is, dat hij stemt op een royalistische, een religieuze of een socialistisische partij, zonder dat er ook maar iets is dat hem daartoe verplicht, zonder dat hij ervoor betaald krijgt of dronken gevoerd wordt?
Aan welk bizar gevoel, aan welke mysterieuze influistering zou hij gehoor geven, deze denkende tweevoeter van wie beweerd wordt dat hij over een vrije wil beschikt, en die, trots op het recht dat hij heeft en in de vaste overtuiging dat hij een morele plicht vervuld, een stembiljet in een stembus gaat deponeren; op welke naam hij stemt doet er niet toe..? Wat zou hij toch diep in zijn binnenste tegen zichzelf kunnen zeggen om een dergelijke buitensporige handeling te rechtvaardigen of zelfs maar te verklaren? Wat denkt hij ermee te bereiken? Want om bereid te zijn inhalige heersers over zichzelf aan te stellen die hem oplichten en afmaken, moet hij toch wel iets heel bijzonders verwachten, waarvan wij geen idee hebben.
De denkpatronen in zijn hersenen moeten totaal afwijkend zijn, waardoor bij hem de ideeën over een volksvertegenwoordiger gekoppeld zijn aan ideeën over kennis, rechtvaardigheid, toewijding, arbeidzaamheid en rechtschapenheid; waarvoor hem alleen al van de namen 'Barbé' (9) en 'Baïhaut' (10), en evenzeer van 'Rouvier'

(11) en 'Wilson'(12) een bijzondere magie uitgaat en waardoor hij bij de namen 'Vergoin' (13) en 'Hubbard' (14), als een soort fatamorgana, beloften van toekomstig geluk en een plotseling gevoel van verlichting van de problemen ziet ontluiken en opbloeien.

En wat angstaanjagend is, is dat hij nergens lering uit trekt, niet uit de meest groteske komedies en evenmin uit de meest onheilspellende tragedies, En dat terwijl toch in al die eeuwen dat de wereld bestaat, in de hele reeks van op elkaar gelijkende maatschappijen die tot ontwikkeling komen en weer vergaan, één feit in alle historische beschrijvingen een overheersende plaats inneemt: de hoge heren worden beschermd, de kleine man wordt vermorzeld. Hij kan maar niet tot het inzicht komen dat hij maar één enkel bestaansrecht heeft, en dat is: betalen voor een heleboel zaken waar hij nooit profijt van zal trekken, en sterven voor politiek gekonkel waar hij volledig buiten staat.

Wat doet het hem ertoe of het Jan of Piet is die zijn geld wil hebben en hem zijn leven ontneemt, want hij zal hoe dan ook het ene moeten opgeven en het andere moeten afstaan. Maar nee, zo werkt het niet! Hij heeft zo zijn voorkeuren binnen de groep van degenen die hem beroven en ombrengen en hij stemt voor de meest roofzuchtige en de meest hardvochtige. Hij heeft in het verleden zijn stem uitgebracht, hij zal in de toekomst gaan stemmen, hij zal altijd blijven stemmen.

Schapen gaan naar het slachthuis zonder zich te laten horen, zonder enige hoop en verwachting. Maar zij stemmen in ieder geval niet voor de slachter die hen zal doden en voor de welgestelde burger die hen zal opeten. Mensen die gaan stemmem zijn nog stommer dan stomme beesten en nog lijdzamer dan lijdzame schapen, want zij benoemen zelf hun slachter en kiezen zelf hun welgestelde burger. En om dat recht te veroveren hebben ze hele revoluties ontketend!

Ach brave kiezer, ongekende dwaas, arme stakker, als je je nou eens niet zou laten beetnemen door steeds dezelfde absurde onzin die dag in dag uit voor een stuiver je wordt opgedist door de kranten of het nu grote of kleine kranten zijn, of ze voor de adel, de kerk, de monarchie of de republiek zijn, dat maakt geen enkel verschil.Zij worden betaald om je te grazen te nemen. Als je eens zou ophouden te geloven in de bedrieglijke vleierijen waarmee je ijdelheid gestreeld wordt en waarmee die waardeloze soevereiniteit van je wordt overladen, als je nou eens niet meer, als de onveranderlijke nieuwsgierige passant die je bent, zou blijven stilstaan bij het grove boerenbedrog van programma's; als je af en toe eens bij de kachel zou gaan lezen in een boek van Schopenhauer (15) of Max Nordau (16), twee filosofen met een groot inzicht in je overheersers en in jou, misschien zou je dan verbazingwekkende, nuttige dingen leren. Misschien zou je daarna ook minder haast hebben je serieuze gezicht op te zetten en je zondagse jas aan te trekken om vervolgens

in allerijl naar de dood en verderf brengende stembussen te gaan, waarvan bij voorbaat vaststaat dat je, op wie je ook stemt, je stem uitbrengt op je ergste vijand. Zij weten hoe de mensheid in elkaar zit en zij zouden je vertellen dat politiek een gruwelijke leugen is, dat alles wat politiek is indruist tegen het gezonde verstand, tegen recht en rechtvaardigheid, en dat je daar niets mee te maken hebt, omdat jouw lot een onderdeel is van de lotsbestemming van de mensheid als geheel.

Als je wilt kun je daarna dromen van een paradijselijke wereld, vol licht en geur. Over onmogelijke saamhorigheid, een irreëel geluk.

Dromen is goed, dat verzacht het lijden. Maar laat nooit de mens deel uitmaken van je droom, want waar de mens verschijnt, daar is verdriet en pijn, haat en moord. En houdt vooral in gedachten dat de mens die jou vraagt op hem te stemmen alleen al daarom een oneerlijk mens is, want in ruil voor de positie en de rijkdom die jij hem bezorgt, belooft hij je talloze zaken die hij je nooit zal geven, ook al omdat het niet in zijn vermogen ligt ze je te geven.Degene die jij een hoge functie geeft, is niet iemand die jouw ellende, jouw wensen en verlangens, of wat dan ook voor jou op de agenda zet; het enige wat hij naar voren brengt is wat hemzelf na aan het hart ligt, zijn eigen belangen, en die zijn strijdig met de jouwe. En ga je nou niet inbeelden - om jezelf moed in te spreken en gevoelens van hoop te doen oplaaien, want die zouden al snel weer gedoofd kunnen worden - dat het dieptreurige

schouwspel dat je nu meemaakt eigen is aan een bepaald tijdperk of een bepaald regime, die van voorbijgaande aard zijn. Alle tijdperken en alle regimes hebben je hetzelfde te bieden, helemaal niets. Dus ga naar huis, beste man, en laat dat algemeen kiesrecht voor wat het is. Daar verlies je niets bij, dat garandeer ik je en het zal je een tijdje vermaak bieden. Voor je deur, die gesloten blijft voor degenen die om politieke aalmoezen komen bedelen, kun je staan toekijken hoe het strijdgewoel aan je voorbij trekt, terwijl je zwijgend aan je pijp trekt.
En als er al ergens, op een plek die niemand kent, een oprecht mens zou bestaan die het vermogen zou hebben je leiding te geven en lief te hebben, dan moet je daar geen spijtgevoelens over hebben. Die zou te zeer gehecht zijn aan zijn waardigheid om zich te mengen in de moddersmijterij van de strijd tussen de partijen, die zou te trots zijn om van jou een mandaat te accepteren dat je alleen geeft aan mensen die je met cynische onbeschaamdheid behandelen, die je beledigen en bedriegen.
Zoals ik al zei, beste man, ga naar huis en staak!

28 november 1888

Anti-verkiezingsaffiche van Grandjouan 1910.

Stem niet, bereid de opstand voor.

Noten

1. Van de reeks politieke en financiële schandalen waarnaar Octave Mirbeau verwijst zijn het Decoratieschandaal en het Panamaschandaal de meest bekende.
Het Decoratieschandaal.
In 1887 kwam aan het licht dat de parlementariër Daniel Wilson, de schoonzoon van de president van Frankrijk Jules Grévy, misbruik maakte van zijn invloed om zakenmensen in zijn ondernemingen te betrekken door het verkopen van decoraties. In een bureau in het presidentiële Elizeepaleis verkocht hij duizenden decoraties- vooral die van het Legioen van Eer-tegen zeer hoge bedragen. Jules Grévy, die hiervan op de hoogte was moest in hetzelfde jaar aftreden. Sadi Carnot volgde hem op.
Het Panamaschandaal.
De aanleg van het Panamakanaal (gestart in 1881) zou uitlopen op een totaal fiasco en uitgroeien tot een van de grootste financieel- politieke schandalen in Frankrijk. De financiering bleek een bodemloze put te zijn. Corruptie vierde hoogtij. In 1887 probeerde de Panamakanaalmaatschappij via een premielening opnieuw aan geld te komen. Hiervoor was wettelijke toestemming nodig van het parlement. Door omkoping van een zeer groot aantal parlementariërs en journalisten kreeg de maatschappij toestemming. In hetzelfde jaar werd van een aantal bekend (26 parlementsleden onder wie de toekomstige president Clemenceau) dat zij steekpenningen hadden aangenomen.

Men schat het aantal corrupte parlementsleden op meer dan honderd. In 1889 werd de maatschappij geliquideerd. Alle in de onderneming gestoken gelden bleken verloren. 85.000 kleine spaarders waren hun geld kwijt. Van de meer dan honderd corrupte politici is er maar één gestraft: de voormalige minister Charles Baïhaut. Hij had bekend!
In 1903 kocht de Verenigde Staten de concessie, de aandelen en de bezittingen van de Panamakanaalmaatschappij. In 1914 vond de opening plaats van het Panamakanaal.

2.Honoré de Balzac (1799-1850), een van de grondleggers van het realisme in de literatuur, is de auteur van de omvangrijke romancyclus 'De menselijke komedie' waarin hij een beeld wil geven van de Franse samenleving in al haar geledingen in de eerste helft van de 19e eeuw.

3. Jean-Martin Charcot (1825-1893) Franse arts, en een van de grondleggers van de neurologie.Hij deed onder andere onderzoek naar het verschijnsel hysterie, waarvoor hij onder andere hypnose toepaste. Hierdoor had hij na zijn dood invloed op de psychiatrie en de psychoanalyse omdat veel van zijn kennis en methoden werd overgenomen door zijn student Sigmund Freud.

4. Sadi Carnot (1837-1894), was president van Frankrijk vanaf 1887 tot aan zijn dood. Hij kwam om bij een aanslag door de anarchist van de daad Caserio.

5. Henri Chantavoine (1850-1918), schrijver en dichter, verbonden aan de 'Nouvelle Revue' sinds de oprichting daarvan in 1879.

6. Charles Floquet (1828-1896), premier van Frankrijk onder Sadi Carnot van 1888 tot 1893, toen hij moest aftreden vanwege het Panamaschandaal.

7. Armand de Baudry d'Asson (1836-1915), parlementslid namens de Vendée van 1876 tot 1914: hij behoorde tot uiterst rechts en was royalist. Hij was berucht om zijn luidruchtige interrupties in het parlement; op 10 november 1888 leidde dat er toe dat hij voor 15 zittingen werd geschorst; de volgende dag nam hij toch zijn plaats weer in en weigerde te vertrekken; uiteindelijk waren er zo'n twintig militairen nodig om hem uit de zaal te verwijderen.

8. Pierre Alype (1846-1906) was afkomstig van het eiland Réunion en parlementslid namens Frans West-Indië. In een artikel in "La France" van 4 juli 1888 beschrijft Mirbeau al dat Alype zich in zijn ogen alleen maar bezighoudt met leugen en bedrog en hoe nadelig zijn optreden was voor de vertegenwoordiging van de koloniën in het Franse parlement.

9.François Paul Barbé (1836-1890), radicaal-links parlementslid, in 1887 minister van landbouw.

10.Charles Baïhaut (1843-19170 parlementslid, in 1886 minister van openbare werken; zat vijf jaar in de gevangenis wegens zijn aandeel in het Panamaschandaal.

11.Maurice Pierre Rouvier (1842-1911), parlementslid, in de jaren 1880 minister van handel en koloniën. Moest aftreden wegens het Panamaschandaal

12.Daniel Wilson (1840-1919), parlementslid. Centrale figuur in het Decoratieschandaal

13.Maurice Pierre Marie Vergoin (1850-1892), parlementslid. Trouwe aanhanger van generaal Georges Boulanger (1837-1891).

14. Gustave-Adolphe Hubbard (1858-1927), radicaal-links parlementslid.

15.Arthur Schopenhauer (1788-1860), Duits filosoof met een uigesproken pessimistische levensvisie.

16.Max Simon Nordau (1849-1923) Wordt overtuigd zionist onder invloed van de Dreyfus-affaire en richt samen met Hertzl de international zionistenbeweging op. In zijn hoofdwerk 'Ontaarding' (1892) keert hij zich fel tegen het morele verval, en de nadelige effecten van maatschappelijke verschijnselen als de snelle verstedelijking.

GESTEMD=GETEMD!

De staking. Litho van Grandjouan 1905.

Bloemlezing

De arbeiders hebben in hun handen een geweldige macht. Als zij zich daar eens bewust van zouden worden, en daarvan gebruik zouden maken, zou niets hen kunnen tegenhouden: zij zouden alleen maar het werk moeten neerleggen, de materie als hun eigendom moeten beschouwen en het vruchtgebruik daarvan willen hebben.

Max Stirner

De geschiedenis leert ons dat te allen tijde de onderdrukten alleen op eigen kracht zich bevrijd hebben van hun overheersers.

Emma Goldman

Opstandigheid vindt in zichzelf haar rechtvaardiging, totaal onafhankelijk van de kans of zij de bestaande situatie die haar bepaalt wel of niet verandert.

André Breton

Wend je af van je goden en je religies; die dienen alleen om de mensen een wapen in handen te geven, en alleen al de naam van al die gruwelijke zaken heeft op aarde meer

bloed doen vloeien dan alle andere oorlogen en alle natuurrampen bij elkaar.

De Sade

U wordt zwakker als u de de Staat sterker en krachtiger maakt en uw vrijheid meer beperkt; u zou u van al die schande kunnen bevrijden, zonder zelfs daarvoor moeite te hoeven doen, door het alleen maar te willen.
Wees vastbesloten niet meer te dienen en u bent vrij.

Etienne de la Boétie

Als God werkelijk bestond, zouden we hem moeten afschaffen.

Bakoenin

Het is heel moeilijk iemand te laten gehoorzamen die niet probeert te overheersen.

Jean-Jacques Rousseau

Niet stemmen, dat is een zonde, zegt de katholiek. Niet stemmen, dat is een slechte burger, zegt de republikein.
Niet stemmen, dat is je kameraden verraden, zegt de socialist. Wat is eigenlijk stemmen? Dat is je eigen meester kiezen die je met de zweep geeft, die je zal bestelen. Gooi je stembiljet niet in de stembus, blijf thuis en ga een eindje wandelen. Je kracht zit niet in een stuk papier. Die zit in je hersenen, in je armen, in

je wil, als je die zal gebruiken om je eigen zaken te regelen en niet die van anderen. Als je stemt, dan is het je eigen schuld. Je wordt onze vijand. Want onze vijand is onze meester. Nu, de kiezer benoemt onze meester. Dus de kiezer, dat is onze vijand.

Albert Libertad

(Lang voordat de Duitse kiezers Hitler aan de macht brachten)

Toen Napoleon III de republiek om zeep had gebracht, proclameerde hij het algemeen stemrecht. Toen graaf Bismarck de overwinning van de Pruisische landjonkers had bewerkstelligd, proclameerde hij het algemeen kiesrecht. In beide gevallen bezegelde de proclamatie, de toekenning van het algemeen kiesrecht , de overwinning van het despotisme. Dit alleen al zou de ogen moeten openen van de warme voorstanders van het algemeen kiesrecht.

Wilhelm Liebknecht

Als verkiezingen de maatschappij zouden veranderen, zouden ze al lang verboden zijn geweest.

Anarchistische spreuk

We moeten luisteren naar de stilte van de niet-stemmers.

Anoniem

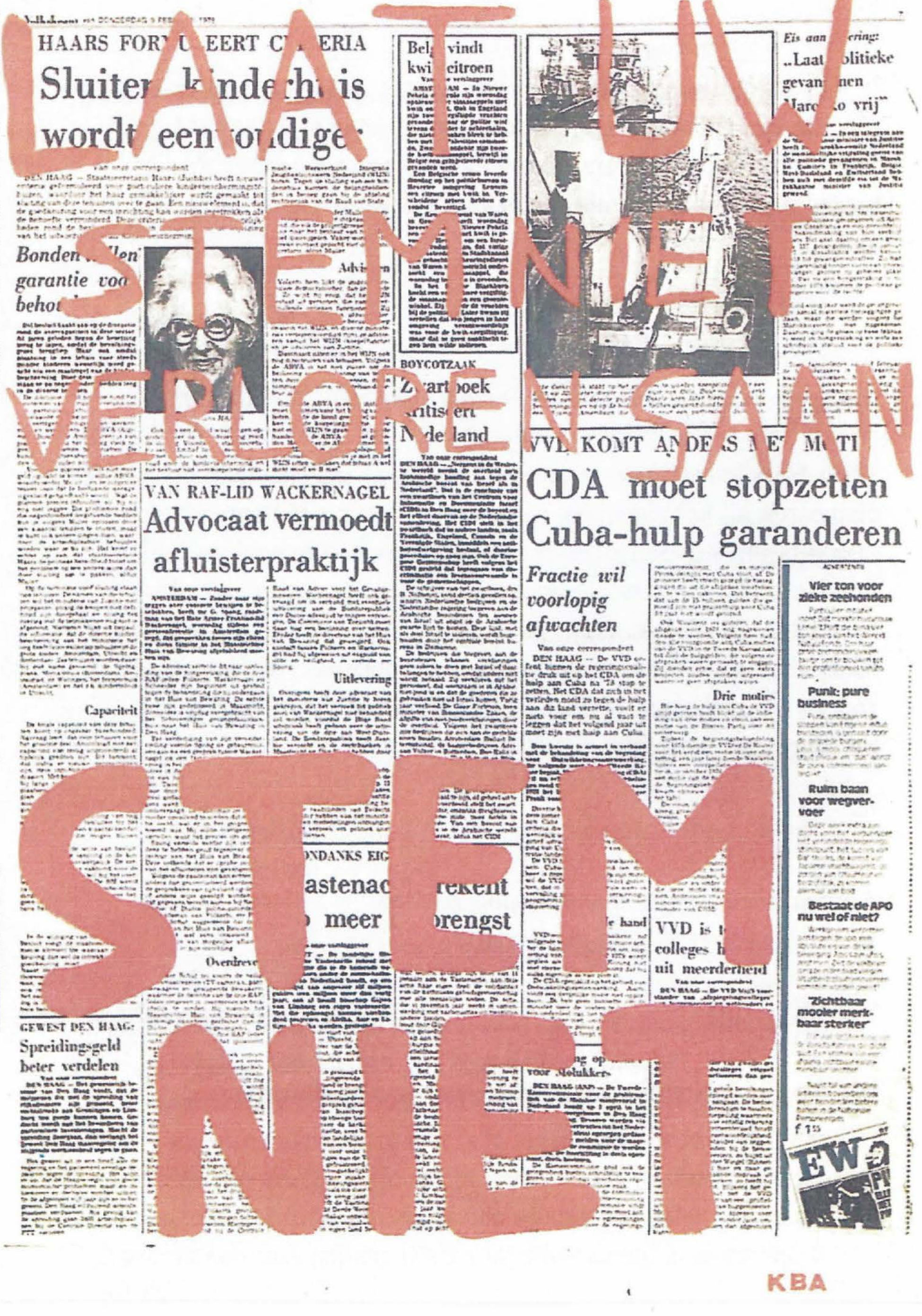
LAAT UW
STEM NIET
VERLOREN GAAN
STEM
NIET
CDA moet stopzetten Cuba-hulp garanderen
Fractie wil voorlopig afwachten
Advocaat vermoedt afluisterpraktijk
VAN RAF-LID WACKERNAGEL
BOYCOTZAAK
Drie moties
Uitlevering
GEWEST DEN HAAG:
Spreidingsgeld beter verdelen
Vier ton voor zieke zeehonden
Punk: pure business
Ruim baan voor wegvervoer
Bestaat de APO nu wel of niet?
'Zichtbaar mooier merkbaar sterker'
EW

KBA

Macht maakt je harteloos, egoïstisch en wreed, onderworpenheid verlaagt de mens; de Anarchie zal het einde zijn van al die verschrikkingen waarin het menselijke ras altijd zijn wortels heeft gehad.

Louise Michel

De vernietiging van elke politieke macht is de eerste plicht van het proletariaat.

Het streven van het proletariaat kan geen ander doel hebben dan de instelling van een economische organisatie en federatie die absoluut vrij zijn, gebaseerd op de arbeid en de gelijkheid van allen en absoluut onafhankelijk van elke politieke regering, en deze organisatie en federatie kunnen alleen het resultaat zijn van de spontane actie van het proletariaat zelf, van de vakgroepen en de autonome communes.

Resoluties van het anarchistische Congres in Saint-Imier (1872)

[De Franse kiezer] verheerlijkt de Franse revolutie, die niet eens een revolutie, een bevrijding was, maar alleen een verschuiving van privileges waardoor de maatschappelijke onderdrukking niet meer kwam van de adel, maar van de bourgeoisie, en dus van de bankiers die nog veel meedogenlozer waren; die revolutie heeft de keiharde kapitalistische maatschappij tot stand gebracht die hem vandaag de dag verstikt.

Octave Mirbeau

De emancipatie van de arbeiders moet het werk van de arbeiders zelf zijn; de knechting van de arbeiders door het kapitaal is de bron van alle slavernij; zowel politiek en moreel als materieel.

Eerste artikel van het statuut van de Internationale Arbeiders Associatie (1864-1872)

Het wereldje van onze politieke vertegenwoordigers raakt volledig afgesloten. Van links tot rechts is het dezelfde leegheid die zich voordoet als deskundig of als volmaakt onschuldig, zijn het steeds dezelfde koppen die het woord voeren en hun redevoeringen tegen elkaar afsteken volgens de nieuwste foefjes van de afdeling communicatie.

Regeren is nooit iets anders geweest dan door middel van talloze listen en trucs het moment uitstellen waarop je door de menigte wordt opgehangen en iedere regeringsdaad is altijd alleen maar een middel geweest om de greep op de bevolking niet te verliezen,

Uit De komende opstand

Website De Vrije.

Vroeger had men hoge verwachtingen van de democratie, maar democratie betekent niets anders dan het neerknuppelen van het volk, door het volk, in naam van het volk.

Oscar Wilde

Gelijke kansen zijn alleen voor de kanshebbers.

Denis Guedj

Ik ben pas vrij als iedereen vrij is.

Bakoenin

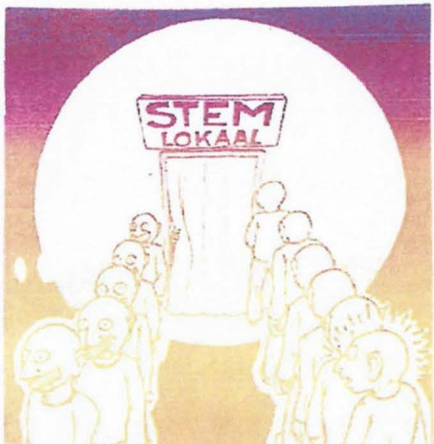

De hoogste vorm van orde is de anarchie.

Affiche rond 1970.

Publicaties in de reeks **Anarchistische teksten**:

Nr. 1: Bakoenin. De internationale broederschap. 2e druk. € 4,50

Nr. 2: Emile Henry. Anarchist van de daad. 2e druk. € 4,50

Nr. 3: Oscar Wilde. De menselijke ziel onder het socialisme; 2e druk. € 4,50

Nr. 4: Lazare. Anarchie. € 2,70

Nr. 5: Een keerpunt in de Spaanse Burgeroorlog; anoniem protest. € 2,70

Nr. 6: Antisemitisme en revolutie: Bernard Lazare en de Dreyfus Affaire. € 3,40

Nr. 7: Séverine, journaliste en feministe. € 4,50

Nr. 8: Etienne de la Boétie. De vrijwillige slavernij. € 4,50

Nr. 9: Jean Giono. De pacifist. € 4,50

Nr. 10: Bob Black. Werken is dwang. € 4,50

Nr. 11: H.-E. Kaminski. Céline in dienst van de nazi's. € 4,50

Nr. 12: Sade. God bestaat niet; dialoog tussen een priester en een stervende. € 4,50

Nr. 13: Dick Gevers. Sacco en Vanzetti. € 4,50

Nr. 14: Henry David Thoreau. Burgerlijke ongehoorzaamheid is een plicht. € 4,50

Nr. 15: Emile Armand. Wat is een anarchist? & Jules Lermina. Het ABC van de libertair. € 4,50

Nr. 16: Herbert Read. Mijn anarchisme. € 4,50

Verder zijn verschenen:

- Jules Vallès en de Commune van Parijs. € 9,10

- Willem Gevers, anarchist.
  12 ironische zelfportretten. € 4,50

- Louis Mercier Vega. Zonder papieren.
  Uitgegeven i.s.m. Kelderuitgeverij. € 13,30

- Bakoenin. God en de Staat. € 12,50

- Kropotkin. De anarchistische moraal. € 9,00

- Dick Gevers. Surrealisme en anarchisme. € 12,50

- Kaminski. Barcelona 1936.
  Aquarellen van Sim. € 20,00

- Sacco en Vanzetti. Brieven.Met een inleiding en
  Een biografische schets door Dick Gevers.
  Uitsluitend op cd-rom verkrijgbaar. € 6,80

- Félix Valloton. Een moord.
  Uitsluitend op cd-rom verkrijgbaar. € 5,20

- Octave Mirbeau. De memoires van mijn vriend.
  Uitsluitend op cd-rom verkrijgbaar. € 5,20

laten we de boel maar overnemen!

Prijs € 4,50

isbn 97890802490